

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เล่มที่ ๘

บทบรรณาธิการ

คำถาม ยื่นฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้นไปแล้ว หากนำคดีเรื่องเดียวกันมาฟ้องแย้งอีก ฟ้องแย้งต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๐๖/๒๕๖๑

จำเลยที่ ๑ เคยยื่นฟ้องโจทก์และ ส. ต่อศาลชั้นต้นขอให้ขับไล่โจทก์และ ส. ออกจากบ้านพักคนงานและที่ดินสวนปาล์มน้ำมันเนื้อที่ ๑,๘๒๑ ไร่ พร้อมกับให้ชำระค่าเสียหาย โจทก์และ ส. ให้การว่า โจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวเนื่องจากจำเลยที่ ๑ เชิด ล. (จำเลยที่ ๒ คดีนี้) เป็นตัวแทนจำเลยที่ ๑ ในการที่จำเลยที่ ๑ ทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์เนื้อที่ ๑,๘๒๑ ไร่ แก่โจทก์ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษากลับ ห้ามโจทก์และ ส. กับบริวารเข้าไปเกี่ยวข้องกับบ้านพักคนงาน และออกไปจากที่ดินสวนปาล์มน้ำมันเนื้อที่ ๑,๘๒๑ ไร่ และให้โจทก์กับ ส. ร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่จำเลยที่ ๑ ศาลฎีกาพิพากษายืน ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ในคดีดังกล่าวโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ว่า โจทก์มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินสวนปาล์มน้ำมันเนื้อที่ ๑,๘๒๑ ไร่ เนื่องจากจำเลยที่ ๑ เชิดจำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนจำเลยที่ ๑ ในการที่จำเลยที่ ๑ ทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์เนื้อที่ ๑,๘๒๑ ไร่ แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้และฟ้องแย้งว่า จำเลยที่ ๑ ไม่เคยมอบอำนาจให้โจทก์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินสวนปาล์มน้ำมันดังกล่าว และไม่ได้เชิดจำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนในการทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ เห็นได้ว่าที่ดินพิพาททั้งสองคดีเป็นที่ดินแปลงเดียวกันคดีทั้งสองมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยที่ ๑ เชิดจำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนในการทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่โจทก์หรือไม่ คดีทั้งสองจึงเป็นเรื่องเดียวกัน เมื่อจำเลยที่ ๑ ฟ้องโจทก์เป็นคดีแห่งของศาลชั้นต้นไปแล้ว การที่จำเลยที่ ๑ นำคดีเรื่องเดียวกันมาฟ้องแย้งโจทก์เป็นคดีนี้อีกโดยจำเลยที่ ๑ มีฐานะเป็นโจทก์ในส่วนของฟ้องแย้ง ฟ้องแย้งจึงเป็นฟ้องซ้อนกับฟ้องในคดีก่อน ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีอำนาจฟ้องแย้งขอให้ขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากโจทก์ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้โจทก์ไม่ได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้น

วินิจฉัยและพิพากษายกฟ้องแย้งจำเลยที่ ๑ ได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบ
มาตรา ๒๔๖ และมาตรา ๒๔๗ (เดิม)

คำถาม ฟ้องเดิมโจทก์กล่าวอ้างว่า จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำ
ประโยชน์ในที่ดินพิพาท ขอให้บังคับจำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินของโจทก์ ไม่ได้
บรรยายเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหาย โจทก์จะขอแก้ไขคำฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลย
ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖๕/๒๕๕๔

ฟ้องเดิมโจทก์กล่าวอ้างว่า จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน
พิพาทโดยปลูกต้นปาล์มน้ำมันและเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันและปลูกสร้างอาคารสำนักงาน
และที่พักคนงานและลูกจ้าง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ ทั้งไม่มีสิทธิใด ๆ และไม่มี
นิติสัมพันธ์ใด ๆ กับกรมป่าไม้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และโจทก์ หลังจากนั้น
โจทก์บอกกล่าวให้จำเลยพร้อมบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทแล้ว แต่จำเลยเพิกเฉยอันเป็น
การกระทำละเมิดต่อโจทก์และทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่สามารถนำที่ดินพิพาทซึ่งอยู่
ในเขตปฏิรูปที่ดินมาทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามอำนาจหน้าที่ โจทก์ย่อมมีสิทธิ
เรียกค่าเสียหายจากจำเลยได้ การแก้ไขคำฟ้องอันสืบเนื่องมาจากการกระทำตามฟ้องเดิม
จึงเป็นการแก้ไขคำฟ้องที่เกี่ยวกับฟ้องเดิมพอ ที่จะรวมพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีเข้าด้วยกันได้
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๙ โดยหาจำต้องแก้ไขข้อหาหรือ
ข้ออ้างได้เฉพาะการลดข้อหาในฟ้องเดิมบางข้อหรือเพิ่มเติมฟ้องให้บริบูรณ์ไม่ ศาลชั้นต้น
อนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องส่วนนี้ได้นั้นชอบแล้ว

คำถาม คดีแพ่ง ก่อนศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกา โจทก์จะยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง
ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๔๖/๒๕๖๑

ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องได้เฉพาะก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา
เท่านั้น จะขอถอนฟ้องหลังจากศาลชั้นต้นพิพากษาแล้วไม่ได้ หากมีการตกลงกันได้ระหว่าง
คู่ความ ก็ชอบที่จะทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในชั้นฎีกา โดยจะทำการที่ศาลชั้นต้น

หรือศาลฎีกาก็ได้ กรณีจึงไม่อาจอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ ๖ ได้ตามคำร้องของโจทก์ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ ๖ และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ จึงไม่ชอบ ให้ยกคำร้องขอถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๖ เสีย แต่เมื่อได้ความว่าภายหลังจากโจทก์ยื่นฎีกา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของโจทก์เฉพาะจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ แต่ไม่รับฎีกาของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๖ และไม่ปรากฏว่ามีคู่ความฝ่ายใดโต้แย้งคัดค้านคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับฎีกาของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๖ ดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องฟังว่าโจทก์ฎีกาเฉพาะจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ เท่านั้น

คำถาม ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีโจทก์มีมูล ให้ประทับฟ้องไว้พิจารณาและนัดสอบคำให้การจำเลยในวันนัดพร้อม โดยทนายโจทก์และทนายจำเลยทราบคำสั่งของศาลชั้นต้นแล้ว เมื่อถึงวันนัด โจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ศาลทราบ ดังนี้ ศาลจะยกฟ้องโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๕๒/๒๕๖๒

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าโจทก์ไม่มาตามกำหนดนัด ให้ศาลยกฟ้องเสีย ซึ่งคำว่า "กำหนดนัด" ตามบทบัญญัติดังกล่าว หมายถึง กำหนดนัดได้สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๖ ประการหนึ่ง กำหนดนัดตรวจพยานหลักฐานตามมาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ประการหนึ่ง และกำหนดนัดพิจารณาตามมาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑ อีกประการหนึ่ง ข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังจากประทับฟ้องแล้ว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้หมายเรียกจำเลยมาให้การในวันนัดพร้อม โดยมีได้กำหนดชัดแจ้งว่า นอกจากการสอบคำให้การจำเลยแล้ว จะดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นใดอีก จึงเป็นเพียงการนัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การจำเลย ดังนั้น เมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพร้อมดังกล่าว ซึ่งมีใช้วันนัดตรวจพยานหลักฐานหรือนัดพิจารณาหรือนัดสืบพยานโจทก์ กรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลชั้นต้นจะยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ได้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง แล้วดำเนินกระบวนการ

พิจารณาต่อมาหลังจากมีคำสั่งดังกล่าวนั้น จึงเป็นการไม่ชอบ โจทก์ย่อมไม่อยู่ในบังคับที่จะขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำสั่งให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่แล้วมีคำสั่งตามรูปคดีต่อไปนั้นจึงชอบแล้ว

คำถาม ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นทั้งบทลงโทษและกำหนดโทษแต่ยังคงลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี และมีได้เพิ่มเติมโทษจำเลย โจทก์หรือจำเลยจะฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๓๘/๒๕๖๑ ความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ จำคุก ๒ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๑ (เดิม) จำคุก ๑ เดือน เป็นการแก้ไขทั้งบทและโทษเป็นการแก้ไขมาก แต่มิได้เพิ่มเติมโทษจำเลยทั้งศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ (คดีนี้จำเลยฎีกา)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๙๐๕/๒๕๖๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน ลงโทษจำคุกกระหนละ ๒ ปี รวม ๒ กระหน เป็นจำคุก ๔ ปี ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดฐานฉ้อโกง จำคุกกระหนละ ๑ ปี รวม ๒ กระหน เป็นจำคุก ๒ ปี ต้องห้ามโจทก์มิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ โจทก์ฎีกาโดยไม่ปรากฏว่ามีผู้อนุญาตให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ต้องห้ามฎีกาตามบทกฎหมายดังกล่าว แม้ศาลชั้นต้นรับฎีกาของโจทก์มา ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ